

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

KPB.410.001.01.2015

Nr ewid. 110/2015/P/15/001/KPB

Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2014 r.
w części 15/00 – Sądy powszechne

Warszawa maj 2015 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2014 r.
w części 15/00 – Sądy powszechne**

Dyrektor Departamentu Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Marek Bienkowski

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia 27 maja 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Ocena kontrolowanej działalności	4
1. Ocena ogólna	4
2. Sprawozdawczość	5
3. Uwagi i wnioski	6
II. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 15/00 – Sądy powszechne	7
1. Dochody budżetowe	7
2. Wydatki budżetu państwa	7
3. Sprawozdania	11
4. Księgi rachunkowe	12
III. Informacje dodatkowe	14

Na część budżetową 15/00 odpowiadającą sądom powszechnym składa się dwanaście odrębnych części budżetu państwa, oznaczonych symbolami 15/01 dla Ministerstwa Sprawiedliwości oraz od 15/02 do 15/12 dla poszczególnych sądów apelacyjnych. Dysponentem części 15/00 oraz części 15/01 jest Minister Sprawiedliwości. Poza tym, zgodnie z art. 178 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Pusp)¹, Ministrowi Sprawiedliwości w zakresie wykonania budżetu w części odpowiadającej sądom powszechnym przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Na obszarze apelacji zadania i kompetencje dysponowania budżetem sądów oraz kontrolę gospodarki finansowej i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa wykonuje dyrektor sądu apelacyjnego. W zakresie tym podlega on bezpośrednio Ministrowi Sprawiedliwości, a dyrektorzy sądów okręgowych i rejonowych – dyrektorowi przełożonego sądu apelacyjnego. W 2014 r. w części 15/00 funkcjonowało łącznie 298 jednostek budżetowych, tj. 11 sądów apelacyjnych (SA), 45 sądów okręgowych (SO) i 242 sądy rejonowe (SR). Ponadto przy SA w Krakowie funkcjonowała instytucja gospodarki budżetowej – Centrum Zakupów dla Sądownictwa.

W ramach tych części budżetu państwa finansowane są zadania dotyczące głównie sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne, wynikające z ustawy Pusp.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli².

I. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ wykonanie budżetu państwa w 2014 roku w części 15/00 – Sądy powszechne.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Sprawiedliwości, trzech sądach apelacyjnych⁴ i trzech sądach okręgowych⁵. Wykaz jednostek objętych kontrolą stanowi załącznik nr 5 do informacji. Na ocenę ogólną złożyły się oceny cząstkowe w badanych obszarach, obejmujących realizację planu dochodów i wydatków budżetu państwa⁶, księgi rachunkowe i sprawozdawczość oraz ocena nadzoru Ministra Sprawiedliwości i poszczególnych dyrektorów sądów apelacyjnych nad gospodarką finansową. Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 15/00 – Sądy powszechne przedstawiona została w załączniku nr 4 do niniejszej informacji.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację planu dochodów i wydatków budżetu państwa w części 15/00. Dochody zostały zrealizowane w kwocie 2.215.253,2 tys. zł, tj. 102,1% planu. Osiągnięto je głównie z tytułu wniesionych opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych z tytułu postępowania sądowego, a także opłat za czynności egzekucyjne i za zabezpieczenie należności. Wyższa od planowanej realizacja wynikała głównie z uzyskania wyższych wpływów z różnych opłat (o 1,3%) oraz grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (o 5,6%), tj. z tytułów trudnych do precyzyjnego zaplanowania. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 6.390.996,9 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach. Poniesione zostały głównie na realizację zadania *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe* (6.158.293,1 tys. zł, tj. 96,4% ogółu wydatków budżetu państwa w części 15/00). Badanie w kontrolowanych jednostkach (dysponentach III stopnia) wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie 54.482,3 tys. zł (tj. 0,9% wszystkich poniesionych wydatków w części 15/00 oraz 22,4% wydatków zrealizowanych w tych jednostkach) wykazało, że wykorzystano je na zadania służące celom jednostek.

¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. NIK stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁴ Sądy Apelacyjne w Gdańsku, Rzeszowie i Białymstoku.

⁵ Sądy Okręgowe w Gdańsku, Rzeszowie i Białymstoku.

⁶ W 2014 r. w części 15/00 – Sądy powszechne nie były planowane oraz realizowane wydatki z budżetu środków europejskich.

Dysponent główny i dyrektorzy SA prawidłowo sprawowali nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 15/00, stosownie do przepisów art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷ m.in. dokonując kwartalnych ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych.

Stwierdzone nieprawidłowości w czterech postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego (jedno w SO w Gdańsku i trzy w SA w Gdańsku) dotyczyły opóźnień w zamieszczaniu w Biuletynie Zamówień Publicznych (BIP) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego, co stanowiło naruszenie art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸.

Stwierdzono również nieprawidłowości w systemie rachunkowości oraz funkcjonowaniu mechanizmów systemu kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych występujące głównie w SO i SA w Białymstoku i Gdańsku.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa za 2014 r. w części 15/00 przez Ministra Sprawiedliwości oraz przez dyrektorów SA w: Białymstoku, Rzeszowie i Gdańsku oraz SO w Rzeszowie. Ocena opisowa została sformułowana w przypadku wykonania budżetu państwa za 2014 r. przez dyrektora SO w Białymstoku i w Gdańsku, co wynikało głównie ze wskazanych poniżej nieprawidłowości w sprawozdawczości.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne/łączne sprawozdania za 2014 r. sporządzone przez dysponenta części 15/00 – Sądy powszechne:

- Rb-23 – o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
- Rb-27 – z wykonania planu dochodów budżetowych,
- Rb-28 – z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
- Rb-BZ1 – z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym,

a także sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r.:

- Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- Rb-Z – o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Dane wykazane w łącznych sprawozdaniach dysponenta części są zgodne z kwotami wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów. Sprawozdania jednostkowe kontrolowanych dysponentów III stopnia sporządzone zostały na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawozdania sporządzono terminowo, i w większości przypadków rzetelnie oraz zgodnie z przepisami rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁹. Podstawą sporządzenia sprawozdań jednostkowych w sześciu kontrolowanych sądach była ewidencja księgowa prowadzona w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym, zawierającego wymagane elementy określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach. W przyjętej koncepcji systemu kontroli zarządczej ustanowiono adekwatne mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań. Prawidłowość ich funkcjonowania zweryfikowano również w wyniku badania ksiąg rachunkowych przeprowadzonych w trzech sądach apelacyjnych. Stwierdzono, iż nie działały one skutecznie w SO w Białymstoku oraz SA i SO w Gdańsku.

Stwierdzone nieprawidłowości w sprawozdaniach jednostkowych tych sądów, dotyczyły głównie zaniżenia należności wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 oraz zobowiązań wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 i sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2014 r. Zostały one w większości przypadków skorygowane w trakcie kontroli, bądź w wyniku realizacji wniosków pokontrolnych.

W SO w Gdańsku zaniżono o kwotę 4.703,8 tys. zł należności (w tym należności pozostałe do zapłaty) wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27, z powodu nieujęcia kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przypadku w ewidencji księgowej. Także w sprawozdaniu Rb-27 sporządzonym w SO w Białymstoku nie wykazano

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

⁹ Rozporządzenia Ministra Finansów: z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.); z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766) i z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

należności w łącznej kwocie 457,3 tys. zł, mimo, że wykazano je w ewidencji księgowej. Było to niezgodne z § 9 ust. 2 pkt 2 załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁰. Ponadto, w sprawozdaniu SO w Gdańsku, wykazano dochody w kwocie 72,5 tys. zł niezgodnie z obowiązującą klasyfikacją dochodów¹¹.

W SA i SO w Białymstoku zaniżono o kwotę 31,8 tys. zł zobowiązania wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28 oraz zaniżono o kwotę 48,6 tys. zł zobowiązania wymagalne wykazane w tych sprawozdaniach i sprawozdaniach Rb-Z za IV kwartał 2014 r., co było niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹² oraz § 13 ust. 3 pkt 6 załącznika nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Ponadto w sprawozdaniu sporządzonym w SA w Gdańsku wykazano wydatki w kwocie 28,2 tys. zł niezgodnie z obowiązującą klasyfikacją wydatków¹³.

3. Uwagi i wnioski

Nie sformułowano wniosków pokontrolnych systemowych. Wnioski szczegółowe przedstawione zostały w informacjach dodatkowych.

NIK zwraca jednakże uwagę, że pomimo prowadzenia działań nadzorczych, przy realizacji budżetu części 15/00, od dwóch lat powtarzają się nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania należności z tytułu kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przepadku. Stan taki wskazuje na konieczność poprawy skuteczności nadzoru Ministra Sprawiedliwości oraz doskonalenia przyjętych procedur systemu kontroli zarządczej w tym obszarze.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.

¹¹ Określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).

¹² Dz. U. z 2014 r., poz. 1773.

¹³ Określoną w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych

II. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 15/00 – Sądy powszechne

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na rok 2014¹⁴ dochody budżetu państwa w części 15/00 zostały zaplanowane w kwocie 2.169.335,0 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 2.215.253,2 tys. zł, tj. 102,1% kwoty planowanej. W porównaniu z 2013 r. były one niższe o 2.053,6 tys. zł, tj. o 0,1%. Osiągnięto je w dziale 755 – *Wymiar sprawiedliwości*, rozdziale 75502 – *Jednostki sądownictwa powszechnego*, głównie z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych z tytułu postępowania sądowego, a także opłat za czynności egzekucyjne i za zabezpieczenie należności w kwocie 1.737.805,2 tys. zł (78,4% ogółu dochodów części) oraz z tytułu wymierzanych i pobieranych przez sądy grzywnien, mandatów i innych kar pieniężnych w kwocie 364.028,5 tys. zł (16,4% ogółu dochodów części). Wyższe o 2,1% wykonanie prognozy dochodów wynikało głównie z wyższych niż planowano wpływów z różnych opłat (o 1,3%) oraz grzywnien, mandatów i innych kar pieniężnych (o 6,7%), tj. z tytułów trudnych do precyzyjnego zaplanowania.

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

Na koniec 2014 r. w części 15/00 wystąpiły należności budżetowe pozostałe do zapłaty w kwocie 747.749,9 tys. zł (w tym zaległości – 578.812,9 tys. zł). W porównaniu z 2013 r. należności pozostałe do zapłaty ogółem były wyższe o 84.633,6 tys. zł (tj. o 12,8%), a zaległości wyższe o 12.403,5 tys. zł (tj. o 2,2%). Zaległości dotyczyły głównie grzywnien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (w kwocie 364.863,6 tys. zł, tj. 63,0% ogółu zaległości) oraz wpływów z opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych z tytułu postępowania sądowego (w kwocie 183.699,1 tys. zł, tj. 31,7% ogółu zaległości). Przyczyną wzrostu zaległości było głównie istotne zwiększenie wysokości przypisanych i skierowanych do wykonania należności, zarówno ze względu na zwiększenie liczby spraw rozpatrywanych przez sądy, jak również z uwagi na wzrost wysokości zasądzanych kwot¹⁵, wzrost liczby spraw i kwot zasądzanych od obcokrajowców (wobec których ścigalność jest bardzo niska) oraz niska skuteczność egzekucji komorniczej. W 2014 r. w sądach powszechnych umorzono należności sądowe w łącznej kwocie 99.339 tys. zł. Rozłożenie na raty zastosowano wobec należności sądowych w łącznej wysokości 108.033 tys. zł. W ramach należności pozostałych do zapłaty na koniec 2014 r., 6.582 tys. zł dotyczyło należności sądowych o odroczonym terminie spłaty. Łączna kwota należności sądowych, które uległy przedawnieniu w 2014 r. wynosiła 15.844 tys. zł.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., kontrola dochodów budżetowych w części 15/00 – Sądy powszechne została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na 2014 r. wydatki budżetu państwa w części 15/00 zostały zaplanowane w wysokości 6.465.672,0 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 6.390.996,9 tys. zł, tj. 98,8% planu. W porównaniu z 2013 r. były one wyższe o 218.054,5 tys. zł, tj. o 3,5%. Niższa realizacja planu wydatków wynikała głównie z mniejszych niż planowano wypłat świadczeń pieniężnych dla sędziów w stanie spoczynku (w związku z przejściem w stan spoczynku mniejszej liczby uprawnionych sędziów), niepełnego wykonania wydatków na odszkodowania wypłacane przez Skarb Państwa na rzecz osób fizycznych (z uwagi na odwołania od wyroków oraz zasądzanie przez sądy niższych kwot odszkodowań – różniących się od kwot wnioskowanych), niepełnej realizacji wydatków

¹⁴ Ustawa budżetowa na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 162).

¹⁵ Szczególnie w wyniku kontroli celnych, które wykrywają nielegalne przewozy np. artykułów tytoniowych na dużą skalę. W tych przypadkach oskarżyciele, którymi są przedstawiciele urzędów celnych żądają wysokich kar finansowych - proporcjonalnie do wartości przemytu. Wyegzekwowanie tych należności jest utrudnione, bowiem w zdecydowanej większości dotyczą obywateli zagranicznych. Rośnie także wysokość, z reguły bardzo trudnych do ściągnięcia, należności z tytułu przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych uzyskanych w wyniku popełnienia przestępstwa.

na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (m.in. z uwagi na niższą niż planowano obsadę etatów) oraz mniejszych wydatków z tytułu składek koniecznych do odprowadzenia na rzecz ZUS¹⁶ (z uwagi na mniejszą niż planowano liczbę sędziów odchodzących z zawodu). Z uwagi na powyższe dysponent części, zgodnie z art. 177 ust. 3 pkt 2, w związku z zaistnieniem przesłanki określonej w art. 177 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, dokonał (w listopadzie i grudniu 2014 r.) blokady planowanych wydatków budżetowych na łączną kwotę 64.810,7 tys. zł, stanowiącą 1,0% planowanych wydatków.

W strukturze zrealizowanych w 2014 r. wydatków dominujący udział (95,6%) miały wydatki w dziale 755 – *Wymiar sprawiedliwości* (6.107.766,0 tys. zł). Poniesione zostały głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (3.909.096,1 tys. zł), zakup materiałów i usług (811.467,7 tys. zł), wydatki majątkowe (386.203,7 tys. zł) oraz koszty postępowań sądowych (385.369,0 tys. zł).

Według grup ekonomicznych, w strukturze zrealizowanych wydatków w części 15/00 największy udział miały wydatki bieżące jednostek budżetowych (87,5%), świadczenia na rzecz osób fizycznych (6,5%) i wydatki majątkowe (6%).

Wydatki w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej w części 15/00 nie zostały przekroczone.

Dane dotyczące wydatków budżetowych przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2014 r. wyniosły 413.832,5 tys. zł, tj. 97,0% planu po zmianach i w porównaniu z 2013 r. były wyższe o 5,5%, tj. o 21.711,9 tys. zł. Poniesiono je głównie na uposażenia sędziów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne (232.703,7 tys. zł) oraz na wydatki związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi, takie jak np. ryczałty wypłacane kuratorom społecznym i zawodowym, rekompensaty dla ławników, zwroty kosztów przejazdów, diet czy noclegów dla ławników, biegłych i świadków (174.686,0 tys. zł). Wyższa niż w 2013 r. realizacja wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych wynikała głównie z tytułu podwyższenia kwoty bazowej przeciętnego wynagrodzenia, a tym samym wzrostu uposażeń sędziów w związku z waloryzacją ich wynagrodzeń oraz większej liczby osób pobierających uposażenia (o 107 osób).

W okresie ostatnich pięciu lat wzrosła liczba osób pobierających uposażenia sędziów w stanie spoczynku. W 2014 r. uposażenie dla sędziego w stanie spoczynku wypłacono 1.978 osobom (w 2010 r. – 1.613 osobom, w 2011 r. – 1.634 osobom, w 2012 r. – 1.766 osobom i w 2013 r. – 1.812 osobom). Średnia wysokość ww. uposażenia wypłaconego w grudniu 2014 r. wynosiła 7.996 zł (w grudniu: 2010 r. – 6.520 zł, 2011 r. – 6.825 zł, w 2012 r. – 6.917 zł i w 2013 r. – 7.631 zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych w 2014 r. wyniosły 5.590.960,7 tys. zł, tj. 98,9% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2013 r. o 160.596,5 tys. zł, tj. o 3,0%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków (85,3%) stanowiły wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) oraz zakupy towarów i usług.

Przeciętne zatrudnienie w 2014 r. w części 15/00 wyniosło 50.660 osób (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) i w porównaniu z 2013 r. było wyższe o 250 osób. Największe różnice wystąpiły w grupie asystentów sędziów oraz osób nie objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

Wynikało to głównie z przekazania prezesom i dyrektorom sądów apelacyjnych kompetencji do przekształcania zwalnianych etatów urzędników sądowych w etaty asystentów sędziów¹⁷, zabezpieczenia wolnych stanowisk asystentów sędziów dla potrzeb aplikantów aplikacji sędziowskiej oraz ograniczenia wymogów ubiegania się o stanowisko asystenta sędziego¹⁸. Według sprawozdania Rb-70 wydatki na wynagrodzenia wyniosły 3.551.994,6 tys. zł (99,7% planu po zmianach) i w porównaniu z 2013 r. wzrosły o 87.422,1 tys. zł (tj. o 2,5%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w 2014 r. wyniosło 5.843 zł i w porównaniu z 2013 r. było wyższe o 116 zł, tj. o 2,0%. Wzrost ten dotyczył głównie wynagrodzeń referendarzy sądowych (wzrost o 5,6%) oraz sędziów (wzrost o 5,5%). Wynikało to głównie z ustawowej waloryzacji podstawy obliczania ich wynagrodzeń, uzyskiwania kolejnych stawek wynagrodzenia zasadniczego przez sędziów oraz obligatoryjnych zmian stawek awansowych referendarzy sądowych.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2014 r. przedstawiono w załączniku nr 3 do informacji.

¹⁶ Wynikających z art. 91 § 10–12 ustawy Pusp.

¹⁷ Zalecenia i wytyczne Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 2013 r. i z dnia 7 lutego 2014 r.

¹⁸ Na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 662).

Zrealizowane w 2014 r. w części 15/00 wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wyniosły 210.763,6 tys. zł (w tym 196.417,2 tys. zł stanowiły wydatki nielimitowane związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi), co stanowiło 99,5% planu po zmianach. Wysokość wynagrodzeń bezosobowych w 2014 r. była zgodna z postanowieniami art. 14 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej¹⁹, tj. nie przekroczyła wysokości tych wydatków określonej w ustawie budżetowej na 2013 r. (przed nowelizacją), z uwzględnieniem wyłączeń określonych w tym przepisie. W trakcie ostatnich pięciu lat następował systematyczny wzrost tych wydatków (wynosiły one w 2010 r. – 168.377,4 tys. zł; w 2011 r. – 181.876,9 tys. zł; w 2012 r. – 182.192,5 tys. zł; w 2013 r. – 187.809,6 tys. zł). Wynikało to głównie ze wzrostu wynagrodzeń bezosobowych związanych z prowadzeniem postępowań sądowych, wypłacanych biegłym oraz tłumaczom przysięgłym.

Wydatki majątkowe w 2014 r. zrealizowano w wysokości 386.203,7 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach i w porównaniu z 2013 r. były wyższe o 36.543,5 tys. zł, tj. o 10,5%. Poniesiono je głównie na realizację 27 zadań inwestycyjnych polegających m.in. na budowie i modernizacji siedzib sądów (200.268,2 tys. zł) oraz na zakupy inwestycyjne (185.935,5 tys. zł), dotyczące informatyzacji (129.492,0 tys. zł), nieruchomości (16.548,0 tys. zł) oraz urządzeń i systemów zabezpieczająco-ochronnych (12.343,0 tys. zł). Zbadane w kontrolowanych sądach wydatki majątkowe w łącznej kwocie 29.055,5 tys. zł, tj. 7,5% ogółu wydatków majątkowych zrealizowanych w części 15/00, były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2014 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. W wyniku zakończonych w 2014 r. pięciu zadań inwestycyjnych uzyskano przyrost 26.476 m² powierzchni oraz zmodernizowano 973 m² powierzchni istniejącej bazy lokalowej jednostek sądownictwa. Pozostałe 22 zadania inwestycyjne planowane są do zakończenia w/i po 2015 r.

Badanie próby wydatków w kontrolowanych sądach na łączną kwotę 54.482,3 tys. zł (tj. 0,9% wszystkich poniesionych wydatków w części 15/00 oraz 22,4% wydatków zrealizowanych w tych jednostkach) wykazało, że poza niżej wymienionymi przypadkami, zrealizowano je zgodnie z obowiązującymi przepisami, gospodarnie, celowo i oszczędnie. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zakupy materiałów i usług niezbędnych do funkcjonowania jednostek oraz zakupy inwestycyjne, zapewniające głównie bieżące utrzymanie i rozwój infrastruktury informatycznej. Kontrola 18 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, o łącznej wartości 31.656,5 tys. zł, w wyniku których zrealizowano w 2014 r. wydatki w kwocie 9.155,1 tys. zł wykazała, że poza czterema postępowaniami (jedno w SO w Gdańsku i trzy w SA w Gdańsku) o łącznej wartości 1.396,1 tys. zł, przeprowadzono je zgodnie z procedurami określonymi w ustawie Prawo zamówień publicznych i rzetelnie udokumentowano. Stwierdzone w tych sądach nieprawidłowości dotyczyły opóźnień (wynoszących od 33 do 148 dni), w zamieszczaniu w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego, co stanowiło naruszenie art. 95 ust. 1 tej ustawy.

Zobowiązania w części 15/00 budżetu państwa na koniec 2014 r. wyniosły 344.799,2 tys. zł i były wyższe o 3,0% niż kwota zobowiązań na koniec 2013 r. Powstały głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń (290.663,6 tys. zł) oraz z tytułu kosztów postępowania sądowego (19.477,1 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2014 r. wyniosły 2.056,7 tys. zł i były niższe o 1,4% niż kwota zobowiązań wymagalnych na koniec 2013 r. Dotyczyły one głównie wynagrodzeń bezosobowych związanych z postępowaniami sądowymi (915,4 tys. zł), kosztów postępowania sądowego (815,7 tys. zł) oraz zasądzonych przez sądy odszkodowań na rzecz osób fizycznych, które stają się wymagalne w dacie uprawomocnienia się wyroków (264,2 tys. zł). Ich wystąpienie wynikało głównie z procedury regulującej wypłatę przez sądy odszkodowań osobom uprawnionym²⁰, braku oświadczeń podatkowych wnioskodawców oraz informacji o sposobie odbioru kwot należnych (w zakresie zasądzonych odszkodowań), a także z uprawomocnienia się postanowień sądu oraz wpłynięcia do księgowości postanowień o wypłacie w terminie uniemożliwiającym wypłatę jeszcze w 2014 r. (w zakresie kosztów postępowania sądowego oraz wynagrodzeń bezosobowych).

¹⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1645.

²⁰ Obieg dokumentów i terminy wynikające z obowiązujących uregulowań, tj. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.), ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 259). Dotyczyło to wyroków będących podstawą do wypłaty odszkodowania, które uprawomocniły się w miesiącu grudniu 2014 r.

2.2. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności i działania podejmowane w ramach nadzoru i kontroli

W części 15/00 budżetu państwa realizowano w 2014 r. dwa zadania w ramach funkcji państwa 18 – *Sprawiedliwość* i 13 – *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*. Największe wydatki poniesiono na zadanie 18.1 *Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe*, na realizację którego w 2014 r. wydatkowano z budżetu państwa łącznie 6.158.293,1 tys. zł, co stanowiło 99,0% planu po zmianach i 96,4% ogółu wydatków zrealizowanych w części 15/00. W porównaniu z 2013 r. wydatki na realizację tego zadania były wyższe o 194.295,7 tys. zł, tj. o 3,3%. Celem tego zadania było zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu. Do pomiaru stopnia jego realizacji przyjęto miernik *pn. wskaźnik opanowania wpływu spraw (ogółem)*, stanowiący stosunek liczby wszystkich spraw załatwionych w danym okresie sprawozdawczym do liczby wszystkich spraw, które wpłynęły w danym okresie. Wartość miernika zaplanowano w wysokości 100,7%, a wykonano na poziomie 101,4% (w 2013 r. – 96,1%). Wpływ na wyższą od planowanej realizację wielkości miernika (oraz od osiągniętej w 2013 r.) miał głównie spadek w 2014 r. o 4,1% liczby spraw, które wpłynęły do sądów powszechnych (w 2014 r. – 14,6 mln spraw, w 2013 r. – 15,2 mln spraw) oraz wzrost o 1,2% liczby spraw załatwionych.

Realizując to zadanie w 2014 r. załatwionych zostało przez sądy powszechne ogółem 14.754,5 tys. spraw, tj. o 178,6 tys. spraw więcej niż w 2013 r. (o 1,2%). Osiągnięcie wartości *wskaźnika opanowania wpływu spraw (ogółem)* w 2014 r. na poziomie 101,4% jest równoznaczne ze spadkiem (o 8,3%) liczby spraw niezadowolonych. Pozostałości na koniec 2014 r. wynosiły bowiem 2.229,2 tys. spraw, tj. o 200,7 tys. spraw mniej niż na koniec 2013 r. Uległ zatem poprawie w ogólnym aspekcie dostęp obywateli do sądu, gdyż mniej spraw oczekuje na rozpoznanie niż na koniec 2013 r. Przy czym jedynie w trzech apelacjach (warszawskiej, poznańskiej i wrocławskiej), wykonanie wartości miernika przekroczyło 100%. W pozostałych apelacjach kształtuje się on na poziomie od 97,99 (w apelacji katowickiej) do 99,82 (w apelacji białostockiej)²¹. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w stosunku do 2013 r. wzrósł odsetek spraw rozpatrywanych przez sądy pierwszej instancji, w których czas trwania postępowania przekracza 12 miesięcy (z 4,5 w 2013 r. do 5,4 w 2014 r.), poprawie uległ średni czas trwania postępowania w sprawach cywilnych, pracy, rodzinnych, ubezpieczeń społecznych, karnych i gospodarczych (z wyłączeniem spraw wieczystoksięgowych i rejestrowych) – z 2,3 miesiąca w 2013 r. do 2,2 miesiąca w 2014 r. oraz średni czas rozpatrywania spraw ogółem (liczony jako wskaźnik pozostałości, tj. stosunek liczby spraw niezadowolonych na koniec roku i liczby spraw wpływających średnio w ciągu jednego miesiąca) z 1,9 miesiąca w 2013 r. do 1,8 miesiąca w 2014 r.

Badanie pięciu pozycji budżetu w układzie zadaniowym (tj. działania: 18.1.1.1 Kadra orzecznicza, 18.1.1.2 Wsparcie merytoryczne procesu sprawowania wymiaru sprawiedliwości, 18.1.1.3 Wsparcie procesu orzekania – postępowania sądowe, 18.1.1.5 Wykonywanie orzeczeń sądu - kuratorska służba sądowa, 18.1.2.2 Wsparcie organizacyjne i administracyjne realizacji zadań) pod względem prawidłowości określenia celów i mierników ich realizacji, rzetelności monitoringu mierników oraz prawidłowości dokonywania zmian w planie wykazało, że cele i mierniki realizacji celów działań zostały określone zgodnie z wymaganiami noty budżetowej. Monitoring wartości mierników prowadzony był na podstawie rzetelnych danych wynikających przede wszystkim z systemów finansowo-księgowych oraz danych zawartych w systemie statystycznym resortu sprawiedliwości, danych kadrowych z sądów oraz ankiety przeprowadzanej wśród sędziów wszystkich apelacji po zakończeniu roku budżetowego. W trakcie roku nie były dokonywane aktualizacje wartości mierników realizacji działań w związku ze zmianami planu finansowego na rok 2014, bowiem nie miały one bezpośredniego wpływu (zarówno ze względu na charakterystykę przedmiotowych mierników, jak i relatywnie niewielkie zmiany w wysokości planu).

Minister Sprawiedliwości, stosownie do postanowień art. 175 ustawy o finansach publicznych, prowadził nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 15/00 m.in. dokonując miesięcznych i kwartalnych ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych (w tym należności sądowych i zaległości budżetowych oraz zobowiązań), a także zatrudnienia. Monitorował również realizację planów wydatków w układzie zadaniowym na podstawie kwartalnych informacji w tym zakresie przedstawianych przez dyrektorów sądów apelacyjnych, sporządzających informacje zbiorcze za poszczególne apelacje. Informacje te, dla zachowania porównywalności oraz zapewnienia integralności danych w całym roku budżetowym, sporządzane były według szablonu formularza sprawozdawczego Rb-BZ1. Powyższe informacje obejmują zarówno część wydatkową, jak i efektywnościową budżetu zadaniowego, z tym że część wydatkowa opracowywana jest bez wyjątków

²¹ Porównanie apelacji zostało dokonane na podstawie danych z wyłączeniem VI Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód (e-Sąd).

w cyklu kwartalnym, natomiast wartości mierników monitorowane są (w zależności od rodzaju miernika) w cyklu kwartalnym, półrocznym lub rocznym. Powyższe analizy były wykorzystywane m.in. przy podejmowaniu decyzji o zmianach w planie finansowym. W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzono kontrole w ośmiu jednostkach sądownictwa powszechnego (tj. w czterech sądach okręgowych, jednym sądzie apelacyjnym i w trzech sądach rejonowych). Kontrole te m.in. dotyczyły prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej przez te jednostki, w tym m.in. wykonania planu dochodów i windykacji należności, realizacji planu wydatków budżetowych – w tym przyznawania i wypłaty wynagrodzeń, premii oraz dodatków funkcyjnych. Przeprowadzono również 19 wizytacji inwestycji realizowanych przez podległych dysponentów. W dwóch przypadkach zostały stwierdzone nieprawidłowości w prowadzeniu zadań inwestycyjnych i Minister Sprawiedliwości podjął działania w celu ich usunięcia.

Wyniki kontroli w zakresie realizacji, przez dyrektorów trzech kontrolowanych sądów apelacyjnych, nadzoru nad wykonaniem budżetu w częściach odpowiadającym obszarom apelacji gdańskiej, białostockiej i rzeszowskiej nie wykazały nieprawidłowości.

3. Sprawozdania

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywnie zaopiniowała roczne/łączne sprawozdania za 2014 r. sporządzone przez dysponenta części 15/00 – Sądy powszechne:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sporządzono je prawidłowo, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach podległych dysponentów.

Dysponent części 15/00 otrzymywał sprawozdania od jednostek podległych w terminach określonych w obowiązujących przepisach²². Również terminowo i w zgodnych z wyżej wymienionymi przepisami formach przekazywał łączne sprawozdania budżetowe do właściwych odbiorców.

Prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych, NIK sprawdziła w zakresie sprawozdań sporządzonych przez kontrolowanych dysponentów III stopnia. Sprawozdania te zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym i przekazane dysponentowi głównemu terminowo. Dane wykazane w powyższych sprawozdaniach były zgodne z danymi wykazanymi na odpowiednich kontach ksiąg rachunkowych i poza niżej wymienionymi przypadkami pokazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, należności i zobowiązań.

Podstawą sporządzenia sprawozdań była ewidencja księgowa prowadzona w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym, zawierającego wymagane elementy określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach. W przyjętej koncepcji kontroli ustanowiono mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań. Prawidłowość ich funkcjonowania zweryfikowano również w wyniku badania ksiąg rachunkowych przeprowadzonych w trzech sądach apelacyjnych. Nie działały jednak one skutecznie w SO w Białymstoku oraz SA i SO w Gdańsku. Błędy stwierdzono również w przypadku sprawozdań sporządzonych w SA w Białymstoku, jednakże z uwagi na ich niską istotność, NIK pozytywnie ocenia skuteczność funkcjonowania przyjętych tam systemów kontroli.

Stwierdzone nieprawidłowości w sprawozdaniach jednostkowych SO w Białymstoku oraz SA i SO w Gdańsku, dotyczyły głównie zaniżenia należności wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 oraz zobowiązań wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 i sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2014 r.

²² Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej; z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym i z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Stwierdzone nieprawidłowości w SO w Gdańsku polegały na niewykazaniu w księgach rachunkowych, a w konsekwencji i w sprawozdaniu rocznym Rb-27 należności (w tym pozostałych do zapłaty) dotyczących kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przepadku w łącznej kwocie 4.703,8 tys. zł. Było to niezgodne z § 9 ust. 2 pkt 2 załącznika nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Wynikało to z przyjętej w tym sądzie praktyki, ujmowania w księgach rachunkowych wyłącznie należności wykazanych w sprawozdaniu NS-1 z wykonania orzeczeń sądowych w zakresie grzywien, opłat i kosztów sądowych, z którego z końcem 2014 r. wyłączono należności z tytułu przepadku korzyści majątkowej uzyskanej w wyniku przestępstwa. Stanowiło to 0,2% i 0,6% ogółu należności i należności pozostałych do zapłaty wykazanych w rocznym/łącznym sprawozdaniu Rb-27. Ponadto, w sądzie tym, niezgodnie z obowiązującą klasyfikacją dochodów ujęto w ewidencji księgowej i wykazano w sprawozdaniu Rb-27, dochody z tytułu kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przepadku, w łącznej wysokości 72,5 tys. zł. Wykazano je w § 0690 – Wpływy z różnych opłat, zamiast w § 0970 – Wpływy z różnych dochodów. Także w sprawozdaniu Rb-27 sporządzonym w SO w Białymstoku nie wykazano należności w łącznej kwocie 457,3 tys. zł, które zostały ujęte w ewidencji księgowej, co jednakże w wyniku kontroli (przed jej zakończeniem) zostało skorygowane.

W sprawozdaniach Rb-28 sporządzonych w SA i SO w Białymstoku stwierdzono nieprawidłowości polegające na nieujęciu w ewidencji księgowej, a w konsekwencji i w sprawozdaniach zobowiązań w łącznej kwocie 31,8 tys. zł. W SO dotyczyło to zobowiązań z tytułu prawomocnych orzeczeń sądowych dotyczących wypłat odszkodowań w kwocie 22,0 tys. zł, a w SA zobowiązań w łącznej kwocie 9,8 tys. zł z tytułu zwrotu kosztów dojazdu do pracy czterech sędziów (2,3 tys. zł) oraz utrzymania systemu Nowa Księga Wieczysta (7,5 tys. zł). Ponadto w tych sądach nie wykazano w sprawozdaniach Rb-28 oraz Rb-Z zobowiązań wymagalnych w wysokości ogółem 48,6 tys. zł (z tego w SO – 48,2 tys. zł i w SA – 0,4 tys. zł), wynikających z prawomocnych orzeczeń sądowych dotyczących wypłat wynagrodzeń biegłym sądowym, adwokatom i kuratorom, czy wypłat odszkodowań. Było to niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 9 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz § 13 ust. 3 pkt 6 załącznika nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Wynikało to z opóźnień w przekazywaniu ww. orzeczeń do komórek finansowych oraz opóźnień tych komórek w ujmowaniu dowodów w ewidencji księgowej. Stanowiło to 0,01% ogółu zobowiązań i 2,4% zobowiązań wymagalnych wykazanych w rocznym/łącznym sprawozdaniu Rb-28 i 3,5% zobowiązań wykazanych w sporządzonym za IV kwartał 2014 r. sprawozdaniu Rb-Z. Po kontroli NIK ww. sądy poinformowały o dokonaniu korekty sprawozdań w tym zakresie. Ponadto w SA w Gdańsku niezgodnie z obowiązującą klasyfikacją wydatków ujęto w ewidencji księgowej i wykazano w sprawozdaniu Rb-28, wydatek z tytułu wznowienia licencji²³, w kwocie 28,2 tys. zł. Wykazano go w § 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia, zamiast w § 4300 – Zakup usług pozostałych.

4. Księgi rachunkowe

W wyniku przeprowadzonego w trzech kontrolowanych sądach (tj. SA w Rzeszowie, Gdańsku i Białymstoku) badania systemu rachunkowości (w tym księgowości komputerowej) i funkcjonujących mechanizmów kontroli dla ustalonego systemu kontroli zarządczej, operacji finansowych i gospodarczych oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych, jak również bezpośredniego badania 303 dowodów i zapisów księgowych o łącznej wartości 37.391,3 tys. zł (w tym 280 dowodów na kwotę 35.863,5 tys. zł wybranych metodą monetarną²⁴ oraz 23 dowodów na kwotę 1.527,8 tys. zł dobranych celowo), Najwyższa Izba Kontroli:

- pozytywnie ocenia skuteczność funkcjonowania systemów rachunkowości i mechanizmów kontroli w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów, ich kontroli bieżącej i dekretacji we wszystkich trzech kontrolowanych sądach. Stwierdzone nieprawidłowości nie przekraczały przyjętych progów istotności i dotyczyły głównie:
 - nieprawidłowej dekretacji 170 dokumentów na kwotę 14.820,8 tys. zł, polegającej na braku wskazania okresu w którym należało ująć dowody księgowe w księgach rachunkowych (w SA w Gdańsku wszystkie 142 zbadane dowody na kwotę 12.830,8 tys. zł), właściwych kont analitycznych (w SA w Gdańsku 20 dokumentów na kwotę 556,0 tys. zł), czy paragrafów wydatków (w SA w Białymstoku osiem dokumentów na kwotę 1.434,0 tys. zł), co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵;

²³ Dotyczy licencji UTM Bundle do urządzenia Forti Gate 200B.

²⁴ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

²⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

- dokonywania w SA w Rzeszowie poprawek w trzech dowodach księgowych na kwotę 74,7 tys. zł, w sposób niezgodny z art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości;
 - dokonania w ewidencji księgowej 39 zapisów na kwotę 5.221,4 tys. zł, niezgodnie z dokumentami źródłowymi (głównie w zakresie daty operacji i dowodu księgowego), tj. z naruszeniem art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, co stwierdzono w SA w Gdańsku (38 dowodów na kwotę 5.218,8 tys. zł) oraz w SA w Rzeszowie (jeden dowód na kwotę 2,6 tys. zł);
- pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych²⁶ w odniesieniu do sprawozdawczości we wszystkich trzech sądach. Nieprawidłowości, mające wpływ na sprawozdania roczne stwierdzone w SA w: Białymstoku i Gdańsku, zostały przedstawione w podrozdziale *Sprawozdania*.

W ocenie NIK uwzględniono fakt, iż ustanowiony w kontrolowanych sądach system rachunkowości, poza jednym przypadkiem, spełniał wymogi określone w ustawie o rachunkowości oraz w rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, a ustalone tam procedury kontroli spełniały wymagania określone w standardach kontroli zarządczej, w zakresie mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzone w SA w Białymstoku dotyczyły wskazania w polityce rachunkowości dopiero w trakcie kontroli aktualnej wersji systemu informatycznego, do czego zobowiązywał przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o rachunkowości.

²⁶ Tj. prawidłowość ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych wpływająca na sprawozdawczość.

III. Informacje dodatkowe

Wystąpienia pokontrolne

Wystąpienia pokontrolne skierowano do Ministra Sprawiedliwości oraz dyrektorów sądów: apelacyjnych i okręgowych.

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości NIK nie formułowała wniosków pokontrolnych w wystąpieniach skierowanych do Ministra Sprawiedliwości oraz dyrektorów SA w Rzeszowie i SO w Rzeszowie. W wystąpieniach skierowanych do dyrektorów pozostałych sądów NIK sformułowała wnioski pokontrolne, dotyczące głównie:

- zamieszczania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego (SA w Gdańsku),
- wykazywania w sprawozdaniach Rb-28 i Rb-Z zobowiązań wymagalnych wynikających z prawomocnych orzeczeń Sądu (SA i SO w Białymstoku),
- rzetelnego ewidencjonowania w księgach rachunkowych należności dotyczących kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przepadku i pełnej ich prezentacji w sprawozdaniu budżetowym Rb-27 (SO w Gdańsku),
- prawidłowego klasyfikowania dochodów dotyczących kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przepadku korzyści (SO w Gdańsku),
- bieżącego ujmowania w księgach rachunkowych dowodów księgowych zgodnie z zasadami przyjętymi w polityce rachunkowości (SA i SO w Białymstoku),
- wprowadzenia procedur zapewniających: ujmowanie prawidłowych dat dowodów księgowych do ksiąg rachunkowych i zdarzeń gospodarczych do właściwych okresów sprawozdawczych oraz wyeliminowanie błędów w zakresie dekretacji, w tym skutkujących na sprawozdawczość budżetową jednostki (SA w Gdańsku).

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne, kierownicy kontrolowanych jednostek, w stosunku do których sformułowano wnioski pokontrolne, poinformowali NIK o sposobie wdrożenia ww. wniosków.

Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się nieprawidłowości w kwocie ogółem 5.219,5 tys. zł, z tego:

- sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w łącznej kwocie 4.762,2 tys. zł, gdzie:
 - 4.703,8 tys. zł dotyczyło zaniżenia w SO w Gdańsku wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 należności i należności pozostałych do zapłaty dotyczących kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przepadku,
 - 48,6 tys. zł dotyczyło zaniżenia w SA i SO w Białymstoku wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 i Rb-Z zobowiązań wymagalnych wynikających z prawomocnych orzeczeń sądowych dotyczących wypłat wynagrodzeń biegłym sądowym, adwokatom i kuratorom (w SO – 26,2 tys. zł i w SA – 0,4 tys. zł), czy wypłat odszkodowań (w SO – 22,0 tys. zł), które również nie zostały wykazane jako zobowiązania w sprawozdaniu Rb-28,
 - 9,8 tys. zł dotyczyło zaniżenia w SA w Białymstoku zobowiązań wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 z tytułu zwrotu kosztów dojazdu do pracy czterech sędziów oraz utrzymania systemu Nowa Księga Wieczysta,
- potencjalne finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w kwocie 457,3 tys. zł dotyczące należności i należności pozostałych do zapłaty, które zostały wykazane w sprawozdaniu SO w Białymstoku Rb-27 dopiero w wyniku kontroli NIK.

Załącznik 1. Dochody budżetowe w części 15/00 – Sądy powszechne

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
			budżetowa			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 15/00 Sądy powszechne, z tego:		2.217.306,8	2.169.335,0	2.215.253,2	99,9	102,1
1.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	2.217.306,8	2.169.335,0	2.215.253,2	99,9	102,1
1.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego	2.217.306,8	2.169.335,0	2.215.253,2	99,9	102,1
1.1.1.	§ 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	339.942,2	340.868,0	360.011,5	105,9	105,6
1.1.2.	§ 0580 Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1.152,3	273,0	4.017,0	348,6	1.471,4
1.1.3.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	1.737.229,7	1.716.006,0	1.737.805,2	100,0	101,3
1.1.4.	§ 0700 Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	25.452,1	23.760,0	23.313,3	91,6	98,1
1.1.5.	§ 0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	3.646,3	3.582,0	3.748,3	102,8	104,6
1.1.6.	§ 0780 Dochody ze zbycia praw majątkowych	87,9	-	-	x	x
1.1.7.	§ 0830 Wpływy z usług	71.851,3	61.799,0	52.277,6	72,8	84,6
1.1.8.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	196,4	39,0	273,4	139,2	701,0
1.1.9.	§ 0920 Pozostałe odsetki	8.206,4	5.963,0	7.184,8	87,6	120,5
1.1.10.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	29.542,2	17.045,0	26.622,1	90,1	156,2

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa w części 15/00 – Sądy powszechne

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa budżetowa	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 15/00 – Sądy powszechne, z tego:		6.172.942,4	6.465.672,0	6.465.672,0	6.390.996,9	103,5	98,8	98,8
1.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	213.463,4	245.013,0	245.013,0	232.703,7	109,0	95,0	95,0
1.1.	Rozdział 75312 Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne, z tego:	213.463,4	245.013,0	245.013,0	232.703,7	109,0	95,0	95,0
1.1.1.	§ 3110 – Świadczenia społeczne	213.463,4	245.013,0	245.013,0	232.703,7	109,0	95,0	95,0
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	5.909.677,2	6.168.407,0	6.168.407,0	6.107.766,0	103,4	99,0	99,0
2.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego, z tego:	5.864.702,1	6.098.839,0	6.100.419,9	6.056.953,5	103,3	99,3	99,3
2.1.1.	§ 3020 – Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.	5.773,8	6.510,0	6.009,4	5.951,0	103,1	91,4	99,0
2.1.2.	§ 3030 – Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	172.703,0	191.765,0	175.590,8	175.028,8	101,3	91,3	99,7
2.1.3.	§ 3050 – Zasądzone renty	104,1	60,0	56,9	56,0	53,8	93,3	98,4
2.1.4.	§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	1.926.867,3	1.929.146,0	1.938.960,7	1.938.391,9	100,6	100,5	100,0
2.1.5.	§ 4030 – Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów	1.262.424,5	1.354.230,0	1.337.411,0	1.328.094,8	105,2	98,1	99,3
2.1.6.	§ 4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne	239.998,7	273.960,0	249.904,3	249.867,2	104,1	91,2	100,0
2.1.7.	§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne	351.736,4	368.229,0	359.341,0	352.800,2	100,3	95,8	98,2
2.1.8.	§ 4120 – Składki na Fundusz Pracy	39.786,4	51.482,0	40.396,1	39.942,0	100,4	77,6	98,9
2.1.9.	§ 4140 – Wpłaty na PFRON	28.737,4	-	28.414,0	28.394,4	98,8	-	99,9
2.1.10.	§ 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe	187.796,5	194.594,0	211.820,8	210.751,6	112,2	108,3	99,5
2.1.11.	§ 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia	211.116,2	170.161,0	216.432,1	214.606,6	101,7	126,1	99,2
2.1.12.	§ 4220 – Zakup środków żywności	784,1	1.122,0	799,1	797,7	101,7	71,1	99,8
2.1.13.	§ 4230 – Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	39,4	120,0	41,7	38,1	96,7	31,8	91,4
2.1.14.	§ 4240 – Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	1.852,8	2.519,0	1.674,9	1.631,2	88,0	64,8	97,4
2.1.15.	§ 4250 – Zakup sprzętu i uzbrojenia	-	35,0	-	-	-	-	x
2.1.16.	§ 4260 – Zakup energii	102.900,5	120.198,0	94.525,3	94.023,1	91,4	78,2	99,5
2.1.17.	§ 4270 – Zakup usług remontowych	103.312,6	105.810,0	114.841,0	114.549,6	110,9	108,3	99,7
2.1.18.	§ 4280 – Zakup usług zdrowotnych	1.968,0	2.813,0	2.065,5	2.030,6	103,2	72,2	98,3
2.1.19.	§ 4300 – Zakup usług pozostałych	276.642,9	295.996,0	306.700,4	295.420,0	106,8	99,8	96,3
2.1.20.	§ 4309 – Zakup usług pozostałych	30,0	-	-	-	-	-	x
2.1.21.	§ 4340 – Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	30.756,0	24.575,0	31.816,5	31.786,4	103,4	129,3	99,9
2.1.22.	§ 4350 – Zakup usług dostępu do sieci Internet	3.045,6	4.003,0	3.137,1	3.105,1	102,0	77,6	99,0
2.1.23.	§ 4360 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1.739,1	2.488,0	702,4	684,7	39,4	27,5	97,5
2.1.24.	§ 4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	10.877,9	13.892,0	8.502,1	8.424,5	77,4	60,6	99,1
2.1.25.	§ 4380 – Zakup usług obejmujących tłumaczenia	22,3	73,0	33,7	33,7	151,1	46,2	100,0
2.1.26.	§ 4390 – Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	250,4	546,0	462,3	461,8	184,4	84,6	99,9
2.1.27.	§ 4400 – Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	37.243,2	46.300,0	43.887,5	43.874,6	117,8	94,8	100,0
2.1.28.	§ 4410 – Podróże służbowe krajowe	26.418,7	26.962,0	28.764,4	28.599,5	108,3	106,1	99,4
2.1.29.	§ 4420 – Podróże służbowe zagraniczne	167,3	431,0	200,7	199,6	119,3	46,3	99,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.30.	§ 4430 – Różne opłaty i składki	4.383,7	6.534,0	1.587,4	1.539,1	35,1	23,6	97,0
2.1.31.	§ 4440 – Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	59.874,0	60.833,0	60.817,1	60.798,6	101,5	99,9	100,0
2.1.32.	§ 4450 – Udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	26.137,5	27.085,0	26.822,8	26.727,6	102,3	98,7	99,6
2.1.33.	§ 4480 – Podatek od nieruchomości	8.579,1	9.680,0	8.625,0	8.616,6	100,4	89,0	99,9
2.1.34.	§ 4490 – Pozostałe podatki na rzecz budżetu państwa	1,0	-	-	-	-	-	x
2.1.35.	§ 4500 – Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	-	-	0,01	0,01	-	-	100,0
2.1.36.	§ 4510 – Opłaty na rzecz budżetu państwa	827,1	922,0	882,4	868,5	105,0	94,2	98,4
2.1.37.	§ 4520 – Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1.313,8	1.624,0	2.335,7	2.325,7	177,0	143,2	99,6
2.1.38.	§ 4530 – Podatek od towarów i usług (VAT)	12,3	146,0	8,1	7,9	64,2	5,4	97,5
2.1.39.	§ 4570 – Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat	0,1	-	-	-	-	-	x
2.1.40.	§ 4580 – Pozostałe odsetki	297,6	-	675,3	675,2	226,9	-	100,0
2.1.41.	§ 4590 – Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	280,4	10,0	137,2	137,2	48,9	1.372,0	100,0
2.1.42.	§ 4600 – Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	147,0	-	924,5	924,5	628,9	-	100,0
2.1.43.	§ 4610 – Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	375.419,0	418.499,0	391.145,8	385.369,0	102,7	92,1	98,5
2.1.44.	§ 4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	11.906,8	22.386,0	15.393,9	13.215,2	111,0	59,0	85,8
2.1.45.	§ 4709 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	37,3	-	-	-	-	-	0,0
2.1.46.	§ 6050 – Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	165.724,5	251.420,0	200.268,7	200.268,2	120,8	79,7	100,0
2.1.47.	§ 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	183.935,7	111.680,0	188.304,3	185.935,5	101,1	166,5	98,7
2.1.48.	§ 6069 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	730,1	-	-	-	-	-	0,0
2.2.	Rozdział 75595 Pozostała działalność, z tego:	44.975,1	69.568,0	67.987,1	50.812,5	113,0	73,0	74,7
2.2.1.	§ 4590 – Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	44.109,7	68.700,0	67.752,4	50.581,1	114,7	73,6	74,7
2.2.2.	§ 4600 – Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	865,4	868,0	234,7	231,4	26,7	26,7	98,6
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	49.801,8	52.252,0	52.252,0	50.527,2	101,5	96,7	96,7
3.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione, z tego:	49.801,8	52.252,0	52.252,0	50.527,2	101,5	96,7	96,7
3.1.1.	§ 3020 – Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	76,3	118,0	110,9	93,0	121,9	78,8	83,9
3.1.2.	§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	32.998,2	33.890,0	33.613,6	33.256,8	100,8	98,1	98,9
3.1.3.	§ 4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2.550,6	2.846,0	2.646,0	2.625,6	102,9	92,3	99,2
3.1.4.	§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne	5.931,5	6.315,0	6.125,2	5.937,7	100,1	94,0	96,9
3.1.5.	§ 4120 – Składki na Fundusz Pracy	535,4	899,0	664,2	532,2	99,4	59,2	80,1
3.1.6.	§ 4140 – Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	392,3	-	412,6	411,1	104,8	-	99,6
3.1.7.	§ 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe	13,1	39,0	38,0	12,0	91,6	30,8	31,6
3.1.8.	§ 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia	1.083,2	1.051,0	1.681,3	1.401,2	129,4	133,3	83,3
3.1.9.	§ 4230 – Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	1,8	6,0	3,1	2,1	116,7	35,0	67,7
3.1.10.	§ 4240 – Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	171,6	161,0	212,9	180,9	105,4	112,4	85,0
3.1.11.	§ 4260 – Zakup energii	694,6	852,0	766,4	637,4	91,8	74,8	83,2
3.1.12.	§ 4270 – Zakup usług remontowych	350,5	372,0	470,1	290,4	82,9	78,1	61,8
3.1.13.	§ 4280 – Zakup usług zdrowotnych	17,0	51,0	29,8	14,8	87,1	29,0	49,7
3.1.14.	§ 4300 – Zakup usług pozostałych	574,4	767,0	802,6	645,6	112,4	84,2	80,4
3.1.15.	§ 4350 – Zakup usług dostępu do sieci Internet	38,5	95,0	87,5	41,6	108,1	43,8	47,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.1.16.	§ 4360 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	1,2	6,0	3,2	0,9	75,0	15,0	28,1
3.1.17.	§ 4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej	79,8	122,0	97,8	75,8	95,0	62,1	77,5
3.1.18.	§ 4400 – Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	1.982,1	2.155,0	2.061,7	2.045,7	103,2	94,9	99,2
3.1.19.	§ 4410 – Podróże służbowe krajowe	194,6	223,0	219,8	179,2	92,1	80,4	81,5
3.1.20.	§ 4420 – Podróże służbowe zagraniczne	2,1	2,0	3,4	3,4	161,9	170,0	100,0
3.1.21.	§ 4430 – Różne opłaty i składki	4,6	15,0	9,1	4,7	102,2	31,3	51,6
3.1.22.	§ 4440 – Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1.722,7	1.790,0	1.765,0	1.758,6	102,1	98,2	99,6
3.1.23.	§ 4480 – Podatek od nieruchomości	21,3	30,0	25,1	23,6	110,8	78,7	94,0
3.1.24.	§ 4510 – Opłaty na rzecz budżetu państwa	3,9	4,0	3,9	3,8	97,4	95,0	97,4
3.1.25.	§ 4520 – Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2,4	8,0	6,7	5,5	229,2	68,8	82,1
3.1.26.	§ 4610 – Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	72,7	101,0	64,8	49,1	67,5	48,6	75,8
3.1.27.	§ 4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	285,4	334,0	327,3	294,5	103,2	88,2	90,0

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 15/00 – Sądy powszechne

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.			Wykonanie 2014 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno-zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno-zatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 15/00 ogółem, z tego wg statusu zatrudnienia*:		50.410	3.464.572,5	5.727	50.660	3.551.994,6	5.843	102,0
	osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	30.417	1.386.953,3	3.800	30.370	1.381.933,3	3.792	99,8
	sędziowie	9.855	1.352.106,5	11.433	9.856	1.426.270,7	12.059	105,5
	sądowi kuratorzy zawodowi	5.034	386.715,1	6.402	5.030	387.039,6	6.412	100,2
	asystenci sędziów	2.854	136.240,5	3.978	3.163	144.648,0	3.811	95,8
	referendarze sądowi	1.742	167.004,0	7.989	1.741	176.259,7	8.437	105,6
	nauczyciele	508	35.553,1	5.832	500	35.843,3	5.974	102,4
1.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	49.902	3.429.019,4	5.726	50.160	3.516.151,3	5.842	102,0
1.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego	49.902	3.429.019,4	5.726	50.160	3.516.151,3	5.842	102,0
	osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	30.417	1.386.953,3	3.800	30.370	1.381.933,3	3.792	99,8
	sędziowie	9.855	1.352.106,5	11.433	9.856	1.426.270,7	12.059	105,5
	sądowi kuratorzy zawodowi	5.034	386.715,1	6.402	5.030	387.039,6	6.412	100,2
	asystenci sędziów	2.854	136.240,5	3.978	3.163	144.648,0	3.811	95,8
	referendarze sądowi	1.742	167.004,0	7.989	1.741	176.259,7	8.437	105,6
2.	Dział 801 Oświata i wychowanie	508	35.553,1	5.832	500	35.843,3	5.974	102,4
2.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	508	35.553,1	5.832	500	35.843,3	5.974	102,4
	nauczyciele	508	35.553,1	5.832	500	35.843,3	5.974	102,4

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4. Kalkulacja oceny ogólnej w części 15/00 – Sądy powszechne

Oceny wykonania budżetu w części 15/00 – Sądy powszechne dokonano stosując kryteria³¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2014 roku³².

Dochody – zgodnie z przyjętymi założeniami kontroli – nie były badane.

Wydatki: 6.390.996,9 tys. zł

Łączna kwota G: 6.390.996,9 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1,0$

Nieprawidłowości w wydatkach dotyczyły opóźnień w zamieszczaniu w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego, co nie miało wpływu na wynik tych postępowań.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy (Wk): $5 \times 1,0 = 5,0$, obniżono o jeden punkt (do 4) z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w sprawozdaniach dotyczące:

- zaniżenia o kwotę 4.703,8 tys. zł należności (w tym pozostałych do zapłaty), wykazanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetu państwa (Rb-27) dotyczących kwot pieniężnych orzeczonych tytułem przypadku,
- zaniżenia o kwotę 31,8 tys. zł zobowiązań wykazanych w rocznym sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) oraz zaniżenia o kwotę 48,6 tys. zł zobowiązań wymagalnych w ww. sprawozdaniu oraz w sporządzonym za IV kwartał 2014 r. sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- niezgodnego z obowiązującą klasyfikacją dochodów i wydatków ujęcia w ewidencji księgowej i wykazania w ww. sprawozdaniach dochodów w kwocie 72,5 tys. zł (Rb-27) i wydatków w kwocie 28,2 tys. zł (Rb-28),

oraz z uwagi na pozostałe nieprawidłowości w zakresie rachunkowości oraz funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych w kontrolowanych jednostkach,

w związku z czym **ocena końcowa – pozytywna**

³¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

³² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik 5. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
Część 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości				
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Cezary Grabarczyk ³³	Minister Sprawiedliwości	P
Część 15/04 – apelacja gdańska				
2.	Sąd Apelacyjny w Gdańsku	Marian Pieńczewski	Dyrektor Sądu	P
3.	Sąd Okręgowy w Gdańsku	Zbigniew Lewandowski	Dyrektor Sądu	O
Część 15/09 – apelacja rzeszowska				
4.	Sąd Apelacyjny w Rzeszowie	Elżbieta Pępiak	Dyrektor Sądu	P
5.	Sąd Okręgowy w Rzeszowie	Marta Kuczma	Dyrektor Sądu	P
Część 15/10 – apelacja białostocka				
6.	Sąd Apelacyjny w Białymstoku	Zofia Kukła	Dyrektor Sądu	P
7.	Sąd Okręgowy w Białymstoku	Maria Grażyna Kalińska	Dyrektor Sądu	O

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena opisowa, N – ocena negatywna.

³³ Od dnia 22 września 2014 r. Poprzednio Pan Marek Biernacki.

Załącznik 6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
8. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Sejmowa Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka
10. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
11. Minister Finansów
12. Minister Sprawiedliwości